

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

За загальною редакцією Л.В.Одноворець та І.М. Пазухи

(Суми, 28–29 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

Психологічні тренінги як форма просвітницької роботи у ВНЗ

Пухно С.В., к.п.н., доцент

СумДПУ ім. А.С.Макаренка, кафедра психології

Професійна підготовка фахівця передбачає формування психологічної культури особистості, як складової системної характеристики людини, що сприяє її особистісному і професійному саморозвитку. Складовими психологічної культури особистості є психологічна грамотність та психологічна компетентність. До особистості сучасного фахівця висуваються значні вимоги – крім спеціальних знань, вмінь та навичок в певній професійній галузі, що набуваються систематичною спеціально організованою працею, і високий рівень психологічної підготовки. Психологічна просвіта – процес і результат засвоєння та систематизування психологічних знань, вмінь та навичок під час вивчення психологічних дисциплін у ВНЗ, виконання різного виду самостійних навчально-дослідних та науково-дослідних робіт, завдань практики.

Сьогодення до особистості фахівця висуває вимоги досить складного рівня, серед яких – наявність комунікативних знань, вмінь та навичок, оскільки комунікативна компетентність є складовою професіоналізму сучасного фахівця. Визначені характеристики набуваються спеціально організованою роботою особистості над собою.

Для вирішення подібних проблем досить раціональним є введення у навчально-виховний процес ВНЗ тренінгових програм, метою яких є:

- формування комунікативних і організаторських навичок на основі розвитку відповідних здібностей;
- подолання бар'єрів у процесі спілкування шляхом вироблення навичок ефективного спілкування;
- розвитку емпатії та рефлексії;
- розвиток особистісної мотивації у професійній діяльності через прагнення досягати власних цілей;
- формування конструктивних стратегій ефективної партнерської взаємодії.

*СЕКЦІЯ 2: Психолого-педагогічні аспекти і методи
удосконалення позааудиторної роботи*

Тренінгова програма є формою освітньо-розвивальної діяльності, мета якої – набуття нових необхідних у діяльності та особистісному розвитку навичок. Специфікою студентського періоду життя є те, що провідним його чинником постає професійне становлення. Мотивація до вивчення кола дисциплін за обраною професією, спонукає молодь до активності, визначає спрямованість, як сукупність стійких мотивів, що орієнтують діяльність особистості, формують її світогляд і проявляються в практичній діяльності. Професійне навчання у ВНЗ стає більш складним за формами та змістом і підвищує вимоги до особистості: на перші роки студентського віку припадає процес активного формування соціальної зрілості, загострюється потреба сенсожиттєвого самовизначення. На сьогодні, згідно авторським дослідженням, виділені наступні труднощі у навчанні студентів ВНЗ – це відсутність спеціальних організаційно-навчальних навичок, необхідних у навчанні та комунікативних навичок.

Інша група проблем стосується активізації функціонування психічних процесів, таких як довільність та опосередкованість пізнавальних процесів, – індивідуально-сформовані засоби зосередження уваги, запам'ятовування, вирішення навчальних завдань, якими володіє студент і які були ефективними в умовах шкільного навчання, проте «не працюють» у навчанні у ВНЗ. Психологічно це пояснюється слабкою рефлексивністю усвідомлення: студент не може зайняти позицію оцінювання власної активності, критичного аналізу її і пошуку нових, ефективних операцій та дій.

Рівень особистісної готовності до самостійного життя сучасних студентів вимагає суттєвої психологічної роботи з ними в системі вузівського навчання. Проблемний рівень викладання дисциплін у ВНЗ вимагає наявності сформованого інтелектуального сприймання, підвищеного рівня концентрації та розподілу уваги, абстрактного мислення. Низький рівень вказаних процесів, відсутність базових знань, сформованих вмій, позначається на активності студентів у ході опанування нових дисциплін, що є базовою складовою опанування професійними знаннями. Прогалини у попередній системі знань вимагають від студента усвідомлення необхідності додаткової самостійної роботи, надолуження відсутніх не лише знань, але й формування навичок та вмій в ході навчальних завдань, оскільки без цього сенс подальшого навчання втрачається. Відсутність сформованої у

*СЕКЦІЯ 2: Психолого-педагогічні аспекти і методи
удосконалення позааудиторної роботи*

юнака системи самостійної роботи позначається на неможливості всього вказаного. Ефективним методом підвищення ефективності навчання є активне стимулювання пізнавального інтересу студента шляхом введення завдань проблемного характеру, активізації самостійної навчально-дослідної роботи, тренінгових програм.

Підготовку професіонала сучасні дослідники розглядають через розвиток у майбутніх фахівців професійного мислення, соціальної активності, професійної компетентності, критичності мислення, інноваційності, формування творчого потенціалу особистості, формування пізнавальної активності, психологічної культури. Вважаємо, що фахівцями служби психологічного супроводу ВНЗ, викладачами психологічних дисциплін необхідно проведення програм психологічного консультування всіх учасників навчально-виховного процесу, а також розробку програм з оптимізації процесу мотивації навчання студентів. На базі ВНЗ необхідно створювати інтегровані програми просвітницької, тренінгової та корекційної роботи для молоді. Ефективність цієї роботи визначається залученням до співпраці різних фахівців та поширенні інформаційної роботи з метою формування професійно-значущих якостей майбутніх педагогів.

Психологічні проблеми контролю успішності студентів

Тарасова Т.Б., к.п.н., доцент

*Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка,
кафедра психології*

Контроль та оцінювання є чи не найбільш відповідальними моментами процесу навчання, тому що забезпечують діагностику його результативності, що визнають як педагоги, так і психологи. Виходячи з ідеї Л. С. Виготського про розвивальний ефект навчання, можна з упевненістю стверджувати, що глибинним, психологічно змістовним показником такої результативності є характеристики психічного та особистісного розвитку учнів і студентів. Це твердження стає особливо актуальним в умовах сучасної трансформації освітньої системи, пов'язаної в першу чергу з її інформатизацією та комп'ютеризацією; з пріоритетом особистісно-орієнтованого, максимально індивідуалізованого навчання; з підвищенням ролі